

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 247/06-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. augusta 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. J. Ch., B., zastúpenej advokátom JUDr. J. Ch., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 222/90, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. J. Ch. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2006 doručená sťažnosť Mgr. J. Ch. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy

postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 222/90 (ďalej aj „označené konanie“).

Sťažovateľka uviedla, že jej označené základné práva „... boli porušené súdnym sporom, ktorý sa vedie na Okresnom súde Bratislava I v Bratislave pod sp. zn. 9 C 222/90 od 11. októbra 1990. Tento súdny spor, ktorým boli dotknuté moje vlastnícke práva, sa viedol 14 a pol roka bez môjho vedomia a mojej účasti v ňom až do môjho pripustenia za účastníčku konania na strane odporcu uznesením Okresného súdu Bratislava I v Bratislave zo dňa 29. marca 2005, ktoré mi bolo doručené 13. mája 2005.

K pripusteniu za účastníčku konania som podala vyjadrenie. Od pripustenia za účastníčku konania uplynul ďalší rok prieťahov v konaní pred súdom pod sp. zn. 9 C 222/90.

Okresný súd Bratislava I v Bratislave porušil moje základné práva tým, že 14 a pol roka konal vo veci, v ktorej boli dotknuté moje vlastnícke práva, bez zistenia okruhu účastníkov konania na strane odporcu. Okresný súd bol povinný splniť to, aby okruh účastníkov bol úplný. A navrhovatelia (žalobcovia) boli povinní v návrhu (žalobe) zo dňa 11. 10. 1990 označiť účastníkov konania na strane odporcu a neoznačili ma za odporcu počas 14 rokov súdneho sporu, v ktorom boli dotknuté moje vlastnícke práva. (...)

Uznesením zo dňa 29. marca 2005 ma okresný súd pripustil za účastníčku konania na strane odporcu po 14 a pol roku od začatia konania dňa 11. 10. 1990. A keďže od 11. októbra 1990 až do 29. marca 2005 som nebola účastníkom konania na strane odporcu v konaní, ktoré sa dotýkalo môjho vlastníckeho práva v tomto konaní, okresný súd porušil moje základné práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a to právo byť prítomný v konaní pred súdom, ktoré sa dotýkalo môjho vlastníckeho práva a porušil aj moje základné právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Keďže počas 14 a pol roka mi okresný súd znemožnil byť účastníkom konania na strane odporcu, nepoznám 14 a polročný postup súdu, dokazovanie v konaní, ani výsledok dokazovania vo veci.

Predvolanie na pojednávanie zo dňa 13. januára 2006 na deň 27. apríla 2006 o 9.00 hod. bolo pre mňa prvým predvolaním v tejto právnej veci začatej 11. 10. 1990. Dňa 26. apríla 2006 mi bolo doručené upovedomenie okresného súdu, podané na pošte

24. apríla 2006, ktorým mi okresný súd oznámil, že pojednávanie určené na deň 27. apríla 2006 je zrušené. (...)“

Sťažovateľka v ďalšej časti sťažnosti konkretizuje, v čom podľa nej spočíva porušenie jej označených základných práv a pokiaľ ide o čl. 48 ods. 2 ústavy, poukazuje na to, že postupom okresného súdu bolo porušené aj jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľka tvrdí, že *„Súdny sporom v konaní pod sp. zn. sa už viac ako 15 rokov porušuje moje vlastnícke právo (podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR) ako právo pokojného užívania svojho majetku a obmedzovanie realizácie nároku spätého s vlastníctvom bytu v bytovom dome.*

Tento už viac ako 15 rokov trvajúci súdny spor je dôkazom o porušení čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy SR lebo je v zjavnom rozpore s tvrdením o demokratickom a právnom štáte a s uznávaním a dodržiavaním všeobecných pravidiel medzinárodného práva a s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná“.

Podľa sťažovateľky *„Účelom domáhania sa právomoci Ústavného súdu SR je náprava škodlivých následkov porušenia mojich základných práv najmä prikázaním Okresnému súdu Bratislava I v Bratislave, aby obnovil stav pred porušením mojich základných práv“.*

Sťažovateľka poukazuje aj na doterajšiu rozhodovaciu činnosť ústavného súdu a cituje z jeho judikatúry vyslovujúc pritom názor, že *„Porušenie mojich základných práv, ktoré namietam je podobné prípadom v ktorých už Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodoval...“.*

Napokon sa sťažovateľka zmieňuje o tom, že *„Porušením mojich základných práv, garantovaných Ústavou SR aj medzinárodnými zmluvami, zasahovaním do môjho vlastníckeho práva a pokojného užívania svojho majetku súdnym konaním pod sp. zn. 9 C 222/90 bola mi spôsobená nemajetková ujma a preto žiadam o finančné*

zadosťučinenie v sume 20.000,- Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré je povinný zaplatiť Okresný súd Bratislava I v Bratislave“.

Sťažovateľka odôvodnila svoju sťažnosť uvedenými skutočnosťami a navrhla, aby ju ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal na ďalšie konanie a v konaní vo veci samej rozhodol týmto nálezom:

„1. Okresný súd Bratislava I v Bratislave postupom v konaní pod sp. zn. 9 C 222/90 porušil základné práva Mgr. J. Ch. podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresný súd Bratislava I v Bratislave je povinný v konaní vo veci pod sp. zn. 9 C 222/90 obnoviť stav pred porušením základných práv Mgr. J. Ch.

3. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľke Mgr. J. Ch. primerané finančné zadosťučinenie 20.000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľky.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v časti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie jej základného práva vlastniť majetok a základného práva na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, základného práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, základného práva na prerokovanie jej veci v jej prítomnosti a možnosť vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy ústavný súd zistil, že sťažnosť, ktorá mu bola doručená 18. mája 2006, je v tejto časti podaná oneskorene (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Zákonnou podmienkou prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je okrem iného aj jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, t. j. v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že v danej veci malo dôjsť k porušeniu uvedených základných práv sťažovateľky predovšetkým tým, že nebola pojatá do okruhu účastníkov konania na strane odporcu, a to napriek tomu, že okresný súd vedel, «... že konanie vedené pod sp. zn. 9 C 222/90 sa týka mojej „veci“, ktorou je moje vlastnícke právo».

Ústavný súd v kontexte ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde kvalifikoval namietaný postup okresného súdu ako „iný zásah“, o ktorom sa sťažovateľka dozvedela najneskôr 13. mája 2005, keď jej bolo doručené uznesenie okresného súdu sp. zn. 9 C 222/90 z 29. marca 2005.

Predmetná sťažnosť, ako už bolo uvedené, však bola ústavnému súde doručená až 18. mája 2006 (podaná na poštovú prepravu 16. mája 2006), t. j. v čase, keď už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom.

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 70/03, IV. ÚS 41/06) uviedol, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd.

Z týchto dôvodov bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

2. Sťažovateľka ďalej namieta, že postupom okresného súdu v označenom konaní došlo aj k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ako už bolo uvedené, môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietali, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. IV. ÚS 59/03).

Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou, jej prílohami a oznámením okresného súdu sp. zn. Spr. 3773/03 z 26. júna 2006, ktorého obsahom je prehľad procesných úkonov od vydania uznesenia, ktorým bol pripustený vstup sťažovateľky do napadnutého konania, t. j. od 29. marca 2005, a v neposlednom rade aj so zreteľom na účel základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov dospel k záveru, že sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Právny názor ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti vychádza z analýzy priebehu konania od vydania uznesenia sp. zn. 9 C 222/90 z 29. marca 2005 pred prvostupňovým súdom, ktorého priebeh bol podľa citovaného oznámenia okresného súdu nasledovný:

- „- výzva VSÚ zo dňa 30. 03. 2005 na upresnenie petitu návrhu*
- odvolanie vedľajšieho účastníka konania doručené súdu dňa 14. 04. 2005*
- odvolanie navrhovateľa 2. doručené súdu dňa 18. 04. 2005*
- odvolanie M. H. doručené súdu dňa 18. 04. 2005*
- úradný záznam spísaný s K. S. dňa 02. 05. 2005, ktorá požiadala o vstup do konania*
- pokyn zákonnej sudkyne zo dňa 05. 05. 2005 na vyhotovenie predkladacej správy odvolaciemu súdu*
- uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 150/05-362 zo dňa 31. 08. 2005 právoplatné dňa 13. 10. 2005 (súdny spis vrátený tunajšiemu súdu dňa 30. 09. 2005)*
- doručenie podania Krajským súdom v Bratislave tunajšiemu súdu dňa 12. 10. 2005*
- podanie vedľajšieho účastníka doručené súdu dňa 17. 10. 2005*
- pokyn sudkyne zo dňa 12. 01. 2006 – stanovený termín pojednávania na deň 27. 04. 2006*

- žiadosť zo dňa 13. 01. 2006 o zaslanie dokladov adresovaná Katastrálnemu úradu Bratislava

- z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti zákonnej sudkyne zrušený termín pojednávania na základe pokynu zastupujúcej sudkyne zo dňa 13. 04. 2006

- list správy katastra pre hlavné mesto SR Bratislava zo dňa 11. 04. 2006 doručený súdu dňa 26. 04. 2006 (zaslanie dokladov).“

Ako už bolo uvedené v predošlom bode tejto sťažnosti, sťažovateľka (v procesnom postavení jedného z odporcov) sa o existencii napadnutého súdneho konania dozvedela 13. mája 2005, keď jej bolo okresným súdom doručené uznesenie z 29. marca 2005, ktorým bol pripustený jej vstup do predmetného konania. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka sa mohla domáhať svojho základného práva na konanie bez zbytočných prietahov najskôr odo dňa, keď jej bolo doručené označené uznesenie. Sťažovateľka do momentu, kým jej nebolo okresným súdom doručené uvedené uznesenie, totiž nevedela, že je účastníčkou konania, a preto ústavný súd obdobie pred jeho doručením nepovažuje za obdobie, v ktorom by bolo relevantne možné hodnotiť a skúmať otázku zbytočných prietahov v konaní vo vzťahu k nej. Obdobný záver ústavný súd vyslovil aj vo svojej predchádzajúcej judikatúre (napr. IV. ÚS 132/03, IV. ÚS 248/05).

Obdobie od 13. mája 2005 do podania sťažnosti ústavnému súdu (18. mája 2006) síce je obdobím poznačeným krátkodobými prietahmi v konaní, ktoré však podľa názoru ústavného súdu nedosahujú takú dĺžku ani intenzitu, že by ich bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05).

V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako

„zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu bud' nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Z týchto dôvodov ústavný súd nepovažoval postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 222/90 v období po vstupe sťažovateľky do tohto konania za taký, ktorý by signalizoval príčinnú súvislosť s možným porušením jej základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na to ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože oneskorenosť, ako aj zjavná neopodstatnenosť sťažnosti sú dôvodmi, ktoré nie je možné odstrániť, ústavný súd sa ďalšími návrhmi uvedenými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2006